

Medlemsbrev nr. 1/2010

Årets vårmøte og generalforsamling i Norsk Farmasihistorisk Selskap

finner sted tirsdag 20. april kl 1900 i Apotekforeningens lokaler, Slemdalsveien 1.

Faglig program er:

Berit Muan: Giftinformasjonen - organisering, rolle og funksjon

Erik Andrew: Forgiftninger i Norge – epidemiologi og viktige forgiftningsagens

Påmelding til Yngve Torud, tel 22 26 76 16, mobil 995 12 844, e-post y.torud@online.no innen onsdag 15. April.
Innkalling og øvrige papirer til generalforsamling sendes ut separat.



Gifter.

Årets vårmøte i NFHS vil ta for seg gifter og forgiftninger. Gifter har alltid vært en viktig del av farmasøytens virksomhet, men historien om gifter er langt eldre enn historien om farmasøyt. De første mennesker på vår

jord var stadig på jakt etter mat, og smakte på alt de fant. Det tok ikke lang tid å finne ut hva som var giftig. Giftige bitt og stikk fra dyr hørte også til hverdagen. Dette var en så viktig del av livet at de første formelsamlinger for legemidler ble kalt antidotariumer.

Det tok heller ikke lang tid før man skjønte at gifter kunne brukes til noe nyttig. Opium i små mengder virket mot diaré og smerter.



Den røde papaver, opiumsvalmuen

Arsenikk ble brukt mot hudsykdommer, og en passe dose kokain gjorde deg for en stund sterk og utholdende. Problemer med en farlig rival kunne løses med et diskret giftmord. Den brysomme Sokrates ble tatt av dage

med et uttrekk av giftkjeks. Antikkens og

middelalderens fyrster var alltid redde for å bli forgiftet. Munnskjenker måtte smake på alt de spiste og drakk, og alskens rare remedier ble brukt. Enhjørningshorn fikk sin store verdi ved at det kunne ta kraften fra alle gifter hvis man hadde litt av det i mat eller drikke. Bruk av gifter er et svært omfattende emne, men noen høydepunkter kan nevnes. Arsenikk er en kraftig gift, og har til alle tider vært brukt til giftmord, selv om det var tungt oppløselig. Et gjennombrudd skjedde da en siciliansk kvinne, Teofania di Adamo rundt



bulmeurt, gift og rusmiddel

1630 fremstilte en arsenikkoppløsning. Denne ble brukt til en rekke giftmord, både av Teofania og andre, og hun ble henrettet som heks i Palermo i 1633. Arsenikkløsning har vært å finne på apotekene nesten til vår tid under navnet Aqua Tofana. Mord med arsenikkløsning har

funnet sted i Norge også i moderne tid. Carl Wilhelm Scheele har gitt sitt bidrag til giftenes historie ved å fremstille blåsyre i 1783. Han fant det, luktet på det, smakte på det og beskrev virkningen. Blåsyre har hatt forskjellig anvendelse i apoteket, som forgiftningsmiddel er det nok vanligere i kriminalromaner enn i virkeligheten.

Emnet på vårt vårmøte dreier seg om gifter og giftbehandling i moderne tid, fortalt av landets fremste ekspertise. Det er fortsatt et emne som bør interessere alle farmasøyter.



Tur til København!

5. mai besøker vi museet til Leo Pharma i Ballerup ved København.

Da legemiddelfirmaet fylte 100 år i 2008, avsatte de et helt lite hus til dette.

Vi blir tatt i mot av Hanne Kirkegaard, farmasøyt og Visiting Relation Manager, som har stått for innredning og plassering av samlingene i museet.

Det er flere måter å komme til København på: Noen av oss tar båten fra Oslo tirsdag 4.mai kl 17, og er fremme neste morgen kl 9.30. Vi tar så S-bane mot Fredriksund til Malmparken stasjon som ligger like ved Leo Pharma, og regner med å være der ca kl 11.

Det er enkle spisesteder i nærheten for de som vil ha lunsj rett etter omvisningen, men resten av dagen er til fri disposisjon, og det er bare ca 20 minutter tilbake til København.

Båten går tilbake til Oslo kl 17 og de som vil være lenger, bestiller hotell selv. Båt – og eventuell flybillett for de som har det travelt, bestiller man også selv.



København er en drøm for storbyferie
Et kjent motiv fra København. Her har vel de fleste nordmenn vært

Vi vil gjerne vite hvem som blir med: Send en e-post til gunsol@online.no innen 25.april! Vel møtt til en vårtur med litt fag og hyggelige kolleger i København!

Cygnus

Utgivelser av Cygnus er nå til salgs hos Fagbokforlaget.

De ligger på www.fagbokforlaget.no. Slå så opp på Tidsskrifter helt øverst, så kommer Cygnus frem nederst på listen over tidsskrifter. Helt til høyre er en meny med innholdsfortegnelse i de enkelte heftene.

De koster 120 kr + porto.

Apotekerlatin ligger der også og kan søkes på navnet.

Kjell-Erik Andersen 1942 – 2010.

Tirsdag 9. mars fikk vi vite at Kjell-Erik Andersen var gått bort, etter en kortvarig sykdom. For oss som husker ham fra Farmasidagene 2009 med et sprudlende og humorfylt foredrag i historieseksjonen, kom meldingen som et sjokk.

Vi som har kjent Kjell-Erik siden studiedagene, har alltid sett på ham som et unntaksmenneske. Alltid på topp i alle fag under studiet, ved siden av var han friidrettsmann i landslagsklasse, svært musikalsk og svært belest. I alle stillinger han har hatt siden har han gjort en stor innsats, som industrifarmasøyt, legemiddelinspektør og som apoteker ved Ås apotek med sin store produksjonsavdeling. Hans farmasihistoriske innsats har vært ved å bygge opp et stort fagbibliotek ved Apotekmuseet på Bygdøy. Hans lidenskap for sjeldne fagbøker har gjort hans navn som bibliofil kjent langt ut over farmasøytiske kretser, som medlem av den eksklusive Bibliofilklubben

Vi sørger over tapet, men skal huske Kjell-Erik som en seriøs fagmann og en god venn.